

Vooropleidingseigen hoger onderwijs: van havo naar hbo

(gebaseerd op de publicatie van het ministerie van OCW 'Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs' d.d. 25-09-2017).

Van havo naar Hoger Beroepsonderwijs

Disclaimer: de lijst is gebaseerd op de officiële doorstroomseisen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Bij het overnemen van deze gegevens kunnen er tikfouten zijn gemaakt. Controleer daarom altijd (en op tijd) wat de school zelf over de toelatingseisen van een studie zegt.

Betekenis van gebruikte tekens en afkortingen:

- ✓ : toegangsrecht
- ☒ : géén toegangsrecht

Als er 1 of meer vakken staan, dan betekent dit dat er toegangsrecht is, indien daaraan is voldaan. Uit de vakken, die tussen haken vermeld staan, kan worden gekozen. Eén van de genoemde vakken is voldoende.

Sector economie (Hbo: instroom met havo-diploma)

Nr	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Accountancy	✓	(ec of m&o)	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
2.	Bedrijfskunde	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	(ec of maw of m&o)
3.	Bestuurskunde/Overheidsmanagement	ec	ec	✓	ec
4.	Business Innovation	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	(ec of m&o)
5.	Business IT & Management	✓	✓	✓	✓
6.	Business Studies	✓	✓	✓	✓
7.	Commerciële Economie	✓	✓	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
8.	Communicatie	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
9.	Creative Business	✓	✓	✓	✓
10.	European Studies	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	✓
11.	Facility Management	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
12.	Finance & Control	✓	(ec of m&o)	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
13.	Finance, Tax and Advice	✓	(ec of m&o)	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
14.	Food and Business	✓	✓	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
15.	HBO – Rechten	✓	✓	✓	✓
16.	Hotel Management ¹	✓	✓	✓	(ec of m&o)
17.	Integrale Veiligheidskunde	✓	✓	✓	✓
18.	International Business	✓	✓	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
19.	Journalistiek	✓	✓	✓	✓
20.	Kunst en Economie	✓	✓	✓	✓
21.	Leisure & Events Management	✓	✓	✓	(ec of m&o)
22.	Logistics Management	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
23.	Ondernemerschap & Retail Management	✓	✓	✓	(ec of m&o)
24.	Oriëntaalse Talen en Communicatie	✓	✓	✓	✓
25.	Tourism Management	✓	✓	✓	(ec of m&o)
26.	Trend Research & Concept Creation in Lifestyle	✓	✓	✓	✓

Vooropleidingseigen hoger onderwijs: van havo naar hbo

(gebaseerd op de publicatie van het ministerie van OCW 'Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs' d.d. 25-09-2017).

27.	Vastgoed en Makelaardij	✓	✓	✓	(ec of m&o) + (wiA of wiB)
28.	Vertaalacademie ²	2 ^e mvt	2 ^e mvt	2 ^e mvt	✓

Sector Gedrag & Maatschappij (Hbo: instroom met een havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Bestuurskunde/Overheidsmanagement	ec	ec	ec	ec
2.	Creatieve therapie ¹	✓	✓	✓	✓
3.	Culturele en Maatschappelijke Vorming	✓	✓	✓	✓
4.	Godsdienst-pastoraal Werk	✓	✓	✓	✓
5.	Human Resource Management	✓	✓	✓	✓
6.	Integrale Veiligheidskunde	ec	ec	✓	ec
7.	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	✓	✓	✓	✓
8.	Pedagogiek	✓	✓	✓	✓
9.	Pedagogisch Management Kinderopvang	✓	✓	✓	✓
10.	Sociaal-Juridische Dienstverlening	✓	✓	✓	✓
11.	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	✓	✓	✓	✓
12.	Sociaal Werk	✓	✓	✓	✓
13.	Social Work	✓	✓	✓	✓
14.	Sportkunde ¹	✓	✓	✓	✓
15.	Toegepaste Psychologie	✓	✓	✓	(wiA of wiB)

Sector Gezondheidszorg (Hbo: instroom met een havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Farmakunde	✓	✓	✓	✓
2.	Huidtherapie	✓	✓	✓	✓
3.	Kunstzinnige Therapie	✓	✓	✓	✓
4.	Management in de Zorg ¹	✓	✓	✓	✓
5.	Medische Beeldvormende en Radio-therapeutische Technieken	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
6.	Medische Hulpverlening	✓	✓	✓	✓
7.	Mondzorgkunde	✓	✓	✓	✓
8.	Oefentherapie Cesar	✓	✓	✓	✓
9.	Opleiding tot Oefentherapeut-Mensendieck	✓	✓	✓	✓
10.	Opleiding tot Verpleegkundige	✓	✓	✓	✓
10.	Opleiding tot Fysiotherapeut	✓	✓	✓	✓
11.	Opleiding Podotherapie	✓	✓	✓	✓
12.	Opleiding voor Ergotherapie	✓	✓	✓	✓
13.	Opleiding voor Logopedie ¹	✓	✓	✓	✓
14.	Optometrie	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
15.	Orthopedie	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
16.	Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie ¹	✓	✓	✓	✓
17.	Toegepaste Gerontologie	bio	✓	(bio + sk)	(bio + sk) + (wiA of wiB)
18.	Verloskunde ¹	✓	✓	✓	✓

Vooropleidingseigen hoger onderwijs: van havo naar hbo

(gebaseerd op de publicatie van het ministerie van OCW 'Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs' d.d. 25-09-2017).

19.	Voeding en Diëtiëk	✓	✓	✓	✓
-----	--------------------	---	---	---	---

Sector Landbouw en natuurlijke omgeving (Hbo: instroom met een havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Bedrijfskunde en Agribusiness	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
2.	Biotechnologie	✓	✓	✗	✗
3.	Bos- en Natuurbeheer	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
4.	Dier- en Veehouderij	✓	✓	sk	✗
5.	Diermanagement	✓	✓	bio	✗
6.	Educatie en Kennismanagement Groene Sector ³ Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	✓	✓	✓	✓
7.	Food Innovation	✓	✓	✓	✓
8.	Food Commerce & Technology	✓	✓	(wiA of wiB)	(wiA of wiB)
9.	Geo Media & Design	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
10.	International Development Management	✓	✓	✓	(wiA of wiB) + ec
11.	International Food & Agribusiness	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
12.	Kust en Zee Management	✓	✓	sk	✗
13.	Landscape and Environment Management	✓	✓	✓	(ec of wiA of wiB)
14.	Management van de Leefomgeving	✓	✓	✓	(wiA of WiB)
15.	Milieukunde	✓	✓	sk	✗
16.	Toegepaste Biologie	✓	✓	sk	✗
17.	Tuinbouw & Agribusiness	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
18.	Tuinbouw en Akkerbouw	✓	✓	sk	✗
19.	Tuin- en Landschapsinrichting	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
20.	Voedingsmiddelentechnologie	✓	✓	(wiA + sk)	✗

Sector Onderwijs (Hbo: instroom met een havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Aardrijkskunde ³	✓	✓	✓	✓
2.	Algemene Economie ³	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	ec
3.	Bedrijfseconomie ³	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	ec
4.	Biologie ³	✓	✓	(bio of nlt)	(bio of nlt)
5.	Consumptieve Techniek I en II ³	✓	✓	✓	✓
6.	Docent Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	✓	✓	✓	✓
7.	Docent Dans ¹	✓	✓	✓	✓
8.	Docent Muziek ¹	✓	✓	✓	✓
9.	Docent Theater ¹	✓	✓	✓	✓
10.	Duits ³	du	du	du	du
11.	Economie ³	(ec of m&o)	(ec of m&o)	✓	ec
12.	Engels ³	✓	✓	✓	✓
13.	Frans ³	fa	fa	fa	fa
14.	Fries ³	✓	✓	✓	✓
15.	Geschiedenis ³	✓	✓	✓	✓

Vooropleidingseigen hoger onderwijs: van havo naar hbo

(gebaseerd op de publicatie van het ministerie van OCW 'Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs' d.d. 25-09-2017).

16.	Gezondheidszorg en Welzijn ³	✓	✓	✓	✓
17.	Godsdienst ³	✓	✓	✓	✓
18.	Internationale Pabo (ITEPS)	✓	✓	✓	✓
19.	Islamgodsdienst ³	✓	✓	✓	✓
20.	Lichamelijke Opvoeding ⁴	✓	✓	✓	✓
21.	Maatschappijleer ³	✓	✓	✓	✓
22.	Mens en Technologie ³	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
23.	Natuurkunde ³	✓	(na of nlt)	✗	✗
24.	Nederlands ³	✓	✓	✓	✓
25.	Omgangskunde ³	✓	✓	✓	✓
26.	Opleiding tot leraar Basisonderwijs (PABO)	✓	✓	✓	✓
27.	Opleiding tot leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT)/Bacheloropleiding tot Tolk NGT ³	✓	✓	✓	✓
28.	Opleidingskunde	✓	✓	✓	✓
29.	Pedagogiek ³	✓	✓	✓	✓
30.	Scheikunde ³	✓	✓	✗	✗
31.	Spaans ³	✓	✓	✓	✓
32.	Techniek ³	✓	✓	✗	✗
33.	Technisch Beroepsonderwijs	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
34.	Wiskunde ³	✓	wiB	wiB	wiB

Sector Taal en Cultuur (Hbo: instroom met een havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Autonome Beeldende Kunst ¹	✓	✓	✓	✓
2.	Beeldende Kunst en Vormgeving ¹	✓	✓	✓	✓
3.	Circus and Performance Art ¹	✓	✓	✓	✓
4.	Circus Arts ¹	✓	✓	✓	✓
5.	Cultureel Erfgoed	✓	✓	✓	✓
6.	Dans ¹	✓	✓	✓	✓
7.	Film en Televisie ¹	✓	✓	✓	✓
8.	Interdisciplinary Arts ¹	✓	✓	✓	✓
9.	Muziek ¹	✓	✓	✓	✓
10.	Muziektherapie ¹	✓	✓	✓	✓
11.	Popular Culture ¹	✓	✓	✓	✓
12.	Theater ¹	✓	✓	✓	✓
13.	Vormgeving ¹	✓	✓	✓	✓

Sector Techniek (Hbo: instroom met een havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Applied Science	✓	✓	✗	✗
2.	Archeologie	✓	✓	✓	✓
3.	Automotive	✓	(na of nlt)	✓	✗
4.	Aviation	✓	✓	✓	✗

Vooropleidingseigen hoger onderwijs: van havo naar hbo

(gebaseerd op de publicatie van het ministerie van OCW 'Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs' d.d. 25-09-2017).

5.	Bio-informatica	✓	✓	✓	(wiA of wiB of na)
6.	Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	✓	✓	✗	✗
7.	Biotechnologie	✓	✓	✗	✗
8.	Bouwkunde	✓	✓	✓	✗
9.	Built Environment	✓	✓	✓	✗
10.	Chemie	✓	✓	✗	✗
11.	Chemische Technologie	✓	✓	✗	✗
12.	Civiele Techniek	✓	(na of nlt)	✗	✗
13.	Communication and Multimedia Design	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
14.	Creatieve Media and Game Technologies ¹	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
15.	Elektrotechniek	✓	(na of nlt)	✗	✗
16.	Engineering	✓	✓	✓	✓
17.	Fashion & Textile Technologies	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
18.	Forensisch Onderzoek	✓	(na of nlt)	✗	✗
19.	Hbo-ICT	✓	✓	✓	✓
20.	Industrieel Product Ontwerpen	✓	(na of nlt)	na	✗
21.	Informatica	✓	✓	✓	✓
22.	Logistics Engineering	✓	✓	✓	✗
23.	Luchtvaarttechnologie	✓	(na of nlt)	✗	✗
24.	Maritiem Officier	✓	(na of nlt)	(wiB en na)	(wiB en na)
25.	Maritieme Techniek	✓	(na of nlt)	✗	✗
26.	Mechatronica	✓	(na of nlt)	✗	✗
27.	Mens en Techniek	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
28.	Milieukunde	✓	✓	sk	✗
29.	Ocean Technology	✓	(na of nlt)	✗	✗
30.	Ruimtelijke Ontwikkeling	✓	✓	✓	✗
31.	Technische Bedrijfskunde	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
32.	Technische Informatica	✓	✓	wiB	wiB
33.	Technische Natuurkunde	✓	(na of nlt)	✗	✗
34.	Toegepaste Wiskunde	✓	✓	wiB	wiB
35.	Watermanagement	✓	✓	✓	✗
36.	Werktuigbouwkunde	✓	(na of nlt)	✗	✗

Sectoroverstijgend (instroom met havo-diploma)

Nr	Opleiding	NT	NG	EM	CM
1.	Global Project and Change Management	✓	✓	✓	(wiA of wiB)
2.	Hbo-ICT	✓	✓	✓	✓

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen.

² Frans of Duits verplicht indien deze taal wordt gekozen.

³ Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs en/of beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van de tweede graad.

⁴ Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad.